

สรุปผลการดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
สนองพระราชดำริ โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล

ความเป็นมา (วัน/เดือน/ปี ที่เริ่มดำเนินโครงการ / เหตุผลที่ทำให้โครงการ)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบทอดงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงอนุรักษ์ต้นยางนา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 ทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรงดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ในปี พ.ศ.2535 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศเป็นธนาคารพืชพรรณ โดยทรงเน้นให้มีการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชที่หายากหรือกำลังใกล้สูญพันธุ์ เพื่อไว้เป็นแหล่งเชื้อพันธุ์พืชให้คงอยู่ตลอดไป ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ได้พันธุ์ดียิ่งขึ้นต่อไป ในระหว่างการทำงานได้ทรงติดตามผลงานที่ได้ดำเนินงานอย่างละเอียดถี่ถ้วน แรกเริ่มการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชได้ทำอยู่เพียงในห้องปฏิบัติการภายในโครงการส่วนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา เท่านั้น กิจกรรมไม่กว้างขวาง ไม่ได้ขยายสู่ภายนอก ต่อเมื่อมีโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ขึ้นจึงได้ขยายออกไปตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศโดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนราชการทั้งสถาบันการศึกษา และผู้ว่าราชการจังหวัด โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เป็นโครงการที่แตกต่างจากโครงการพระราชดำริอื่นๆ เนื่องจากเป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงกำกับดูแลเองในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ คือกิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวม กิจกรรมปลูกรักษาอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช วางแผนพัฒนาพันธุ์พืช กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เช่น งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เป็นต้น

การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ได้ดำเนินการก่อตั้ง เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2561 โดยที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินของรัฐที่ขออนุญาต ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งสายเหวี่ยง หมู่ที่ 2 ตำบลควนโดน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล จำนวน 150 ไร่ ในการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล เพื่อประโยชน์ในการ ศึกษา วิจัย และพัฒนาพืชเครื่องจักรกลทางการเกษตรและปัจจัยการผลิต ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืช สู่กลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐเอกชน และเกษตรกร บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ รับรองมาตรฐานสินค้าพืช รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ ปุ๋ย พืช วัสดุการเกษตร ผลผลิตพืช และผลิตภัณฑ์พืช ตามภารกิจของกรม

ดังนั้นตามที่มีมติมอบหมายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล ดำเนินการเสนอแผนการดำเนินงาน/งบประมาณ ปี 2562 ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อปกป้องรักษาพันธุกรรมพืช ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง เพื่ออนุรักษ์ ในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล จำนวน 10 ไร่ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และบุคคลทั่วไปที่สนใจ ในการอนุรักษ์ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง ในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ลักษณะพันธุ์กรรมพืชไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง ในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล

- เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้วิธีการปลูก การดูแลรักษา ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง

- เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในพื้นที่

- เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล

งบประมาณในการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ 2567 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 1 จำนวน 55,050 บาท

ผลการดำเนินงาน (เฉพาะกิจกรรมที่ดำเนินการพร้อมภาพการดำเนินงานกิจกรรมที่เป็นปัจจุบัน)

กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปลูกปลูกทรัพยากร

- พันธุ์พืชและพืช

- กำหนดเส้นทางผ่านศูนย์กลาง 50 เซนติเมตร

- เพิ่มแนวกันไฟ รอบแปลง

ภาพกิจกรรม



ภาพกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ฯ

แนวกันไฟ



ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล

ภาพกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ฯ

สร้างเส้นทางศึกษาธรรมชาติ และสำรวจพันธุ์พืช



ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุพรรณบุรี

ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เพื่ออนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมือง และรักษาสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้วิธีการปลูก การดูแลรักษา ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมืองที่มีความสำคัญในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุพรรณบุรี สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการอนุรักษ์ปกป้องรักษาพันธุ์กรรมพืช ไม้ประจำถิ่น ไม้พื้นเมืองให้กับเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ เอกชน สมาคม องค์กร/กลุ่มด้านการเกษตร และสามารถนำความรู้ที่ได้รับ นำไปใช้ประโยชน์และประยุกต์ในพื้นที่อื่นต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค

-ไม่มี-